

[Camrø]

bets bestyrelse skulle være vidende om, at selskabet måske ville fortsætte brydningen. I møde efter møde i 1984 og 1985 har selskabets direktion redegjort for udskibningerne i 1984 og 1985 og meddelt, at aktiviteten ville blive afviklet i 1986. Der er redegjort for de forskellige forsøgsboringer, men deres udnyttelse beskrives negativt. I referatet af det sidste bestyrelsesmøde, hvori de politisk valgte medlemmer deltog, hedder det i et forelagt 1986-budget bl.a.:

»Fra Ivittuut er det planlagt at udskibe ca. 50.000 t råmalm, hvorefter afviklingen af Ivittuut vil kunne gennemføres i 1986 som planlagt. Hvis undersøgelserne vedrørende flusspatzonen resulterer i, at der vil kunne brydes mere kryolit i bruddet, anses mængderne på nuværende tidspunkt for så begrænsede, at denne brydning vil kunne gennemføres inden for tids- og budgetrammerne for 1986.«

Den uvidenhed, Kryolitselskabet her stiller til skue en uge efter, at statens aktier var solgt, men altså også i tiden forud, står i skærende kontrast til GGUs notat af 27. marts 1985, som forsigtigt anslår mineralernes bruttoværdi til 800 mill. kr. og anbefaler udnyttelse.

Man må igen spørge: hvorfor fik de politisk valgte bestyrelsesmedlemmer ikke det vigtige notat af 27. marts 1985? Hvorfor blev det holdt hemmeligt for Folketinget?

På baggrund af Det Radikale Venstres ordførers udtalelser ved behandlingen af sagen her i Folketinget i oktober 1985 er der grund til at tro, at der ikke kunne være skabt flertal i Folketinget for salg af Kryolitselskabets aktier, hvis de faktiske forhold omkring minedriften i Ivittuut havde været korrekt belyst.

Hvis Grønlandsministeren har været i god tro med hensyn til, at mineralforekomsterne i Ivittuut virkelig var udtømt, og at kryolitbrydningen ville ophøre ved udgangen af 1986, burde ministeren have handlet i overensstemmelse hermed. Ministeren kendte selvfølgelig 1939-koncessionens § 14, som bl.a. indebærer, at koncessionen ophører, hvis minedriften ophører. Da det netop var, hvad Kryolitselskabet officielt meddelte, burde ministeren ikke have ladet Kryolitselskabet handle, som om det havde en evtgvarende koncession. Ministeren burde have meddelt Kryolitselskabet, at koncessionen bort-

faldt med udgangen af 1986. Nu må Folketinget påtage sig ministerens arbejde.

Under alle omstændigheder kan det fastslås, at forløbet i sagen ikke er klart gennemskueligt, og såvel for Folketinget som for regeringen må det være væsentligt, at alle forhold omkring salget af statens aktier i Kryolitselskabet Øresund bliver meget nøje belyst. En sådan belysning og dokumentation er det som sagt vanskeligt at gennemføre i folketingssalen. Den omfatter Kryolitselskabet, embedsmændene i Grønlandsministeriet og ministeren. Men det er muligt her og nu at fastslå, hvad der var Folketingets forudsætninger for salget af aktierne i Kryolitselskabet, og hvad der er Folketingets holdning til vilkårene for fremtidig minedrift i Ivittuut. Jeg skal derfor på vegne af Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre tillade mig at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget konstaterer, at forudsætningen for salget af statens aktier i Kryolitselskabet Øresund A/S var som udtrykt i Grønlandsministerens ansøgning af 1. oktober 1985 til finansudvalget, hvori bl.a. anføres:

»Egentlig kryolitbrydning ophørte for en del år siden, og når udskibningen og forarbejdningen af kryolitlagrene inden for et par år er tilendebragt, må kryolitvirksomheden påregnes at ophøre.«

På baggrund heraf opfordrer Folketinget regeringen til at iværksætte en dommerundersøgelse af handlingsforløbet i forbindelse med salget af aktierne i Kryolitselskabet, herunder af, om der er sket fejl ved sagsbehandlingen, og om Folketinget på baggrund af disse oplysninger er blevet orienteret fyldestgørende forud for dets tilslutning til salget af aktierne.

Folketinget opfordrer regeringen til at indlede forhandlinger med Kryolitselskabet med henblik på at sikre, at ny brydning af kryolit og andre mineraler eller malme undergives en ny koncessionsaftale.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette dagsordensforslag indgår nu i forhandlingen.